

Overweging: 19e zondag door het jaar
Thema: Brood uit de hemel, engelenbrood,
leeftocht voor onderweg

□

Lezingen: 1 Koningen 19,4-8 en Johannes 6,41-51

Zondag 11 augustus 2024

Mart Hendriks

De laatste weken waren weer eens hectisch, vol van grote tegenstellingen. Een verhevigde oorlog tussen de twee broedervolken Israël en Palestina, Rusland en de Oekraïne. In Venezuela en Bangladesh woedt een strijd voor het behoud van de democratie, in Soedan duurt de burgeroorlog voort en heerst er hongersnood. In veel westerse landen en hun (zogenaamde) bondgenoten de mensen die voor deze ellende op de vlucht gaan afgewezen en bedreigd. Dictators arresteren en stellen mensen terecht die tegen al dit onrecht opstaan. Met regelmaat heb ik de neiging voor dit alles mijn ogen te sluiten ondanks dat ik mensen zoveel beters gun.

Tegenover dit alles staan de Olympische spelen. Ooit door Coubertin weer in het leven geroepen als een bijdrage aan de wereldvrede.

Sporters die de competitie aangaan en zo de onderlinge band tussen mensen en volken te verstevigen. Ook de Nederlandse supporters hebben zich van hun beste kant laten zien. Heerlijk hoe de winnaars genoten van het resultaat, pijnlijk te zien hoe weer anderen het hun gestelde doel niet bereikten. De leuze is weliswaar 'Deelnemen is belangrijker dan winnen', maar toch: waar doe je het voor?

Bij de grote tegenstellingen op het wereldtoneel is het goed te zien dat er altijd weer mensen blijven opstaan tegen onrecht en in woord en daad noden willen lenigen. Bij de momenten van winnen en verliezen in de sport is het mooi dat familie en vrienden er zijn: bij winnen is het dubbel vieren, bij niet winnen is het fijn getroost te worden.

In ons dagelijks leven ervaren we ook tegenstellingen... Als je je persoonlijke doelen hebt bereikt, ben je een geslaagd mens en heeft je leven perspectief. Als het tegen zit vanwege gezondheid of verlies, of welke dingen dan ook, loop je het risico de moed te verliezen. De fut is eruit, je voelt je moe, in het ergste geval zelfs levensmoe.

Hoe moeilijk is het dan, de draad weer op te pakken.

Wat vandaag de dag gebeurt, maakt ook Elia mee. Zijn hele leven strijdt hij tegen de afgoderij. Mensen die het voor het zeggen hebben, en hebberig zijn, promoten goden die voor de mens kleinerend en 'ontmenselijkend' werken. In zijn verzet herinnert Elia er aan dat JHWH bevrijdt uit slavernij, een god is die leven geeft.

Maar toen net als nu gebeurt het dat de mensen die opkomen voor de zwaksten de schuld krijgen van al het onheil in de samenleving. Er dreigt honger, de meelpotten raken leeg en het vee moet vanwege de droogte afgemaakt worden.

De machthebbers leiden de aandacht af van de eigen verantwoordelijkheid en wijzen naar de oppositie en naar hem die het verzet leidt, Elia. Hij is de oorzaak van alle ellende. Als zelfs de mensen voor wie hij opkomt de kant kiezen van de machthebbers, verliest hij de moed. Bedreigd vlucht hij de woestijn in.

Uitgeput, levensmoe, zet hij zich onder de bremstruik. Maar dan stoot een engel hem aan en geeft hem te eten en te drinken.

Hierdoor gesterkt staat Elia op en trekt verder, veertig dagen door de woestijn tot op de berg Horeb. Op deze berg gaf Jahweh in een ontmoeting met Mozes op twee stenen tafelen de tien woorden, richtlijnen voor het goede leven. Met als uitgangspunt de Liefde tot God en Mens, het Ene kan niet zonder het andere. Daaraan wordt Elia op deze zelfde berg herinnerd. Overtuigd pakt Hij zijn missie om op te komen voor de zwaksten weer op. Hij hoeft het niet op eigen kracht te doen. God is het voedsel voor onderweg.

Jezus noemt zichzelf 'het Brood dat uit de Hemel is neergedaald'. Na 40 dagen in de woestijn weet Hij waar Hij in zijn leven voor wil staan. Zelfs de mensen die hem klein proberen te krijgen door mopperend op zijn eenvoudige afkomst te wijzen, brengen hem niet van zijn stuk.

Hij is als manna in de woestijn, als het brood dat aan Elia werd gegeven. Hij is Brood van leven. Wie van dit brood eet zal niet sterven, maar de energie en de focus houden om zijn tocht en zijn taak te volbrengen.

In ons samen herdenken en vieren van Jezus leven drukken we uit dat we er samen voor gaan. We gaan niet op eigen kracht. God zorgt voor voedsel onderweg in de persoon van Jezus.

Deze geeft zichzelf als hemels brood, brood van de engel, Panis Angelicus. Wie zich met Hem voedt, kan veel aan.

Als we zo dadelijk het brood delen, willen we ons wat Hij zegt en doet eigen maken, in ons opnemen, het vlees en bloed laten worden van onszelf. Zo kunnen ook wij een engel van een mens worden, de wereld juist voor de zwaksten vrediger en mooier maken, een beetje meer Rijk van God. Moge het zo zijn.

Mart Hendriks

10 augustus 2024